

7/40200 6k107

Konu : Soru Önergesi (7/40200)

İzmir Milletvekili Sayın Mustafa BİLİCİ'ye ait, İlgi'de kayıtlı yazı ekinde alınan 7/40200 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü Ek'te sunulmaktadır.

Ek: Cevabi Görüş (7/40200) (4 Sayfa)

Telefon No:(312) 258 85 96

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN MUSTAFA BİLİCİ'YE AİT 7/40200 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Hayvansal üretim istatistiklerine ilişkin veriler düzenli olarak Türkiye İstatistik Kurumunun kurumsal internet sayfasında kamuoyunun bilgisine sunulmaktadır.

Tür ve ırklarına göre büyükbaş hayvan varlığı değerlendirildiğinde son 25 yılda kültür ırkı hayvan sayısı oranı %16 dan %48,4'e yükselirken, yerli ırk oranı %39,2'den %4,7'e düşmüştür.

Değişimin temelinde verimlilik yatmaktadır. Diğer taraftan yetiştiricilerin besleme ve üretim alışkanlıkları ve çevresel etkilerle birlikte Bakanlığımızın yıllardır uygulanan verimlilik destekleri önemli rol oynamaktadır. İzmir ilimizde bu durumdan en hızlı etkilenen şehirlerimizdendir. Mera alanlarının sınırlı olması, yem bitkileri ekiminden yüksek verim alınabilmesi önemli düzeyde etkilemiş, süt hayvancılığı yetiştiriciliğimiz gelişmiştir. İzmir ilimizin güncel sığır varlığının yaklaşık %78'i sütçü, %20'si kombine ve %2'si etçi ırklardan oluşmaktadır.

Hayvancılıkta sürdürülebilirliğin sağlanması, geliştirilmesi, verimliliğin artırılması, üreticinin korunması, hayvansal ürün piyasalarında istikrarın sağlanarak tüketicinin yeterli ve sağlıklı gıdaya erişimi Bakanlığımızın öncelikleri arasında yer almaktadır.

Bu çerçevede yetiştiricilere hayvansal üretim konularında destekleme ödemesi yapılmakta ve projeler uygulanmaktadır.

102 sayılı Devlet Yardımlarının Uygulanması, Koordinasyonu, İzlenmesi ve Değerlendirilmesi Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 7'nci maddesinde, "Uygulayıcı kurumlar tarafından yönetmelikte belirlenen çerçeveye uygun olarak devlet yardımı uygulamalarına ilişkin yıllık izleme raporu hazırlanır ve ertesi yılın mart ayı sonuna kadar Başkanlığa sunulur." hükmü yer almaktadır.

Bu çerçevede, Bakanlığımızca yürütülen çiğ süt desteği uygulamasına yönelik etki analizi çalışmaları gerçekleştirilmekte olup sonuçları raporlanmaktadır.

8760 sayılı 2024-2026 Yıllarında Yapılacak Hayvancılık Desteklemelerine İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı kapsamında hayvansal üretim, su ürünleri üretimi, tarımsal araştırma ve geliştirmenin desteklenmesine ilişkin hususlar düzenlenmiştir.

Hazırlanan yeni destekleme modeliyle hayvancılıkta temel amacımız; verimli, kaliteli, sağlıklı ve sürdürülebilir bir üretim modeli ile gıda ve tarım alanında ülkemizi bölgesinde lider, dünyada küresel aktör hâline getirmektir.

Hayvansal üretimde yeni destekleme programı temel hayvancılık ve ürün geliştirme destekleri olmak üzere iki gruba ayrılmaktadır.

- Temel hayvancılık destekleri; büyükbaş hayvancılık, küçükbaş hayvancılık, atık, arıcılık ve ipek böceği faaliyetlerinin desteklenmesinden oluşmaktadır. Aile işletmeleri, genç ve kadın yetiştiriciler, birinci derece örgüt üyesi ile planlama bölgeleri gibi yönlendirici kriterleri sağlayan yetiştiricilere temel destek tutarına ilave destek verilmektedir. Ayrıca suni tohumlama, soy kütüğü, yerli sperma, ari işletme, sürü yöneticisi (çoban) gibi verimlilik kriterlerine ilave destek sağlanmaktadır.
- Ürün geliştirme destekleri; çiğ süt, besilik erkek sığır (karkas), tiftik üretimi desteklerini kapsamaktadır. Aile işletmeleri, genç ve kadın yetiştiriciler, birinci derece örgüt üyesi ile planlama bölgeleri gibi yönlendirici kriterleri sağlayan üreticilere temel destek tutarına ilave destek verilmektedir. Ayrıca ari işletme, kendi tankında soğutma, örgüt

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

üzerinden pazarlama, karkas ağırlığı, kaliteli tiftik ve sözleşmeli üretim gibi verimlilik kriterlerine ilave destek verilmektedir.

Yeni destekleme modeli ile ilk defa;

- Oğlak ve kuzuya temel destek ödemesi,
- Gebe hayvanlarda tüm nedenlerle meydana gelen atık vakalarına destek,
- Genç ve kadın yetiştiriciye ilave destek,
- Aile işletmelerine temel destek oranında ilave destek,
- Doğduğu aile işletmesinden kesime giden erkek sığırlara ilave destek,
- Gezginci arıcılık yapanlara ilave destek,
- Tam izole bölgelerde arıcılık yapanlara ilave destek,
- Ari küçükbaş işletmelere temel desteğe ilave 2 kat destek,
- Göçerde doğan kuzu/oğlaklara temel desteğin yarısı kadar ilave destek ve
- Birinci derece örgüt üyesi yetiştiricilere ilave destek

verilmektedir.

Ayrıca planlı üretim bölgelerinde uygun üretim yapanlara ilave destek ve her buzağıya temel destek ödemesi yapmak suretiyle üreten herkesin destek alması sağlanmaktadır.

Yeni destekleme modeli ile birlikte hayvancılık işletmelerinin ekonomik açıdan güçlü, dirençli ve sürdürülebilir bir yapıya kavuşması hedefiyle sübvansiyonlu kredilerde; kadınlara, gençlere ve planlı üretim bölgelerine ilave indirim uygulanmaktadır. Bu sayede geleceğimizin teminatı gençlerimiz ve ailemizin temel direği olan kadınlarımızın üretimde kalmalarına imkân sağlanmaktadır.

Yeni destekleme modelinde su ürünleri üretiminin desteklenmesi kapsamında; su ürünleri yetiştiriciliği faaliyetinde bulunan işletmelere ürettikleri türler ve üretim şekline göre temel destek ödemesi yapılmakta olup proje kapasitesi 50 ton/yıl ve altı olan, kapalı devre üretim yapan, üretici birliğine ve birinci derece tarımsal amaçlı örgüte üye olan işletmelere her bir teknik kriter için temel desteğe ilave destek verilmektedir.

Küçük ölçekli balıkçılık desteği, geçerli ruhsat tezkeresine sahip iç su balıkçıları ile denizde 12 metreden küçük balıkçı gemileri için uygulanmakta olup balıkçı gemisi sahibi veya ortağı kadınlar bu destekten %35 daha fazla yararlanmaktadır.

Ayrıca, ülkemiz karasularında yayılım gösteren istilacı balon balıkları ile mücadele amacıyla balon balığı avcılığı da desteklenmektedir.

10395 sayılı 2024-2026 Yıllarında Yapılacak Hayvancılık Desteklemelerine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar 14.09.2025 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. Karar ile hayvancılık desteklerinde aşağıdaki düzenlemeler yapılmıştır.

- Hayvan ve sürü sağlığı desteği kapsamında, hayvan tanımlama araçları, programlı aşı bedelleri ile bunlara ilişkin uygulama ücretleri de destek kapsamına alınmış olup söz konusu giderler Bakanlık bütçesinden karşılanmaktadır.
- Atık desteğinin kapsamı genişletilerek, yalnızca aşuya bağlı atıklar değil, tüm nedenlerle meydana gelen atık vakaları 2026 yılı Atık Desteği kapsamına alınmıştır.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

- Marmara Denizi'ne kıyısı olan 7 ilde, müsilajdan etkilenen balıkçı gemilerine, gemi başına ilave küçük ölçekli balıkçılık desteği verilmiştir.
- Su ürünleri desteğinde, üretici örgütlerinin etkinliğini artırmak amacıyla birlik ve tanıtım kesinti oranları %2'den %3'e çıkarılmıştır.

11782 sayılı 2024-2026 Yıllarında Yapılacak Hayvancılık Desteklemelerine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar 08.09.2026 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Karar ile 01.01.2026 tarihinden geçerli olmak üzere hayvancılık desteklerinde aşağıdaki düzenlemeler yapılmıştır.

- Büyükbaş hayvancılık destekleri kapsamında buzağılar için bir önceki yıla göre %43 artışla hayvan başına 2.000 TL, malaklar için %43 artışla hayvan başına 4.000 TL'ye çıkarılmıştır.
- Küçükbaş hayvancılık destekleri kuzu/oğlaklar için ise bir önceki yıla göre yüzde 43 artışla hayvan başına 430 TL'ye çıkarılmıştır.
- Çoban desteği, küçükbaş hayvancılıkta 430 TL olan temel desteğin 1,8 katı olmak üzere 150 baş üzerinden 116.100 TL olarak ödenecektir.
- Arıcılık desteği, üretici/yetistirici örgütlerine üye üreticilere arılı kovan başına temel destek bir önceki yıla göre %78,6 artışla 250 TL'ye, üye olmayanlara %100 artışla 200 TL'ye çıkarılmıştır.
- İpek böceği temel desteği bir önceki yıla göre %36 artırılarak kilogram başına 1.500 TL'ye, tiftik üretimi temel desteği %38 artırılarak kilogram başına 220 TL'ye çıkarılmıştır.
- Atık desteğinin kapsamı genişletilerek, yalnızca aşıya bağlı atıklar değil, tüm nedenlerle meydana gelen atık vakaları destekleme kapsamına alınmış, hayvan sahiplerine verilen temel destekleme tutarı, bir önceki yıla göre %100 artırılarak buzağı/malak başına verilen destek 20 bin TL'ye, kuzu/oğlak başına verilen destek ise 4 bin TL'ye çıkarılmıştır.
- Güçlü Besi Güçlü Üretim Projesi kapsamındaki hayvanlarda, etçi ırk sperma ile yapılan tohumlama sonucunda doğan buzağılar için ilave 1.000 TL/baş destek verilecektir.
- Göçer sevk kontrol noktasında doğan kuzu ve oğlaklar için ilave 215 TL/baş, ari işletmelerde doğan dişi kuzu ve oğlaklar için ise ilave 860 TL/baş destek sağlanacaktır.
- Tam izole bölgelerde koruma altına alınan arı gen kaynaklarını tampon koruma bölgesinde muhafaza eden üretici ve yetistirici örgütlerine üye üreticilere arılı kovan başına ilave 75 TL, üye olmayanlara ilave 60 TL destek verilecektir.
- Çiğ süt desteği kapsamında ise ürettikleri sütü, mesleki yeterlilik belgesine sahip çiğ süt toplama ve/veya depolama sorumluları aracılığıyla işleme tesislerine satan üreticilere temel desteğe ilave destek sağlanacaktır.
- Su ürünleri yetiştiriciliği yapan işletmelere, ürettikleri türler ve üretim şekillerine göre verilen temel destek oranlarında yüzde 30 ile yüzde 100 arasında değişen artışlar yapılmıştır.
- Hayvan gen kaynakları için verilen birim destek tutarları da bir önceki yıla göre yüzde 60 artırılmıştır. Ankara keçisi için bir önceki yıl verilen 150 TL/baş ilave destek miktarı

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

2026 yılı için taban sürülerde 300 TL/baş, elit sürülerde 500 TL/baş şeklinde artırılmıştır.

Ayrıca ülkemizde etçi damızlık üretimi yapan işletme sayısını artırarak, daha fazla etçi ırk besilik materyalinin yerli imkânlarla yetiştirilmesi amacıyla “Kırsalda Bereket Hayvancılığa Destek Projesi” hayata geçirilmiştir.

Etçi ırk hayvan sayısını artırmak ve et arzının yerli kaynaklardan sağlanmasını desteklemek amacıyla “Güçlü Besi, Güçlü Üretim Projesi” başlatılmış; proje kapsamında etçi ırk spermisiyle doğan her buzağıya ilave destek sağlanacaktır.

Kırsalda üretimi güçlendirmek, aile işletmelerini büyütmek, gençlerimizi ve kadınlarımızı üretime daha fazla dâhil etmek ve meraya dayalı üretimi daha kârlı hale getirmek amacıyla “Kırsalda Bereket Küçükbaş Hayvancılığa Destek Projesi” hayata geçirilmiştir.

Ülkemizde kırmızı et arz güvenliğini güçlendirmek, canlı hayvan varlığını artırmak, üretimi tabana yaymak ve kırmızı et fiyatlarında istikrarı sağlamak amacıyla küçük ölçekli besicileri merkeze alan “Gelir Garantili Besicilik Projesi” 2026 yılında uygulanmaya başlanmıştır.

Ayrıca üreticilerin tarımsal üretime yönelik kredi/finansman ihtiyaçlarının uygun koşullarda karşılanması amacıyla, 8038 ve 8039 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararları kapsamında 01.01.2024-31.12.2026 tarihleri arasında Ziraat Katılım Bankası A.Ş. ile T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerinden 28 farklı konuda %25-%100 aralığında Hazine faiz/kâr payı destekli yatırım ve işletme kredi/finansmanı kullanımı yapılabilmektedir.

Üreticilerimiz temel bitkisel ve temel hayvansal üretim konularında 300.000 TL’ye kadar (300.000 TL dahil) sıfır faizli, 300.000 TL’nin üzerindeki kredilerde ise 10 milyon TL’ye kadar %50-%100 aralığında faiz/kâr payı destekli kredi/finansman kullanabilmektedir.